

Конвенція про міжнародне право спростування

Набрала силу 24.07.1962 року відповідно до ст. VIII.

ПРЕАМБУЛА

Договірні держави, **бажаючи**, щоб їхні народи могли користуватися своїм правом на повне та об'єктивне поінформування, **бажаючи** покращити взаєморозуміння між народами шляхом вільного обміну інформацією та поглядами, **бажаючи** цим самим оберігати людство від страхів війни, запобігти повторенню агресії з будь-якого боку і боротися з усілякою пропагандою, яка має на меті або може викликати загрозу миру, порушення миру або акту агресії, чи сприяти їм, **беручи до уваги** небезпеку для підтримання дружніх відносин між народами та для збереження миру, яка викликається опублікуванням фальшивих відомостей, **беручи до уваги**, що Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй на своїй другій черговій сесії рекомендувала вжити заходів, скерованих на боротьбу з поширенням неправдивих або перекручених відомостей, що можуть завдати шкоди дружнім взаєминам між державами, **беручи до уваги**, однак, що тепер видається недоцільним встановлювати такий міжнародний порядок перевірки правдивості повідомлень, який міг би спричинитися до накладення покарання за опублікування неправдивих або перекручених відомостей, **беручи до уваги**, окрім того, що для запобігання опублікуванню повідомлень такого виду або для зменшення ними завданої шкоди перш за все необхідно сприяти широкому розповсюдженню інформації і підвищити почуття відповідальності тих, хто регулярно займається розповсюдженням інформації, **беручи до уваги**, що справжнім методом досягнення цього є надання державам, яких безпосередньо стосується будь-яке повідомлення, що поширюється інформаційним агенством і визнається ними неправдивим або перекрученим, можливості забезпечити відповідно широке опублікування їх спростування, **беручи до уваги**, що законодавство деяких держав не передбачає права спростування, яким можуть користуватися іноземні уряди, і що тому бажано встановити таке право в міжнародному масштабі, **приймавши рішення** укласти Конвенцію для досягнення цієї мети, погодились про наступне:

СТАТТЯ I

В цій Конвенції:

1. Вираз "інформаційне повідомлення" означає інформаційний матеріал, що передається письмово або за допомогою електров'язку в тій формі, якою звичайно користуються інформаційні агенства при передачі інформаційного матеріалу в газети, періодичні видання та організації радіомовлення, до його опублікування.
2. Вираз "інформаційні агенства" означає будь-яку організацію в галузі друку, радіо, кіно, телебачення або телефотографії, урядову або приватну, що регулярно займається збиранням та розповсюдженням інформаційного матеріалу і створену і організовану у відповідності із законами та постановами договірної держави, на території якої перебуває головне управління цієї організації, і яка функціонує у відповідності із законами та постановами кожної договірної держави, на території якої ця організація працює.
3. Вираз "кореспондент" означає громадянина однієї з договірних держав або іншу особу, що перебуває на службі інформаційного агенства однієї з договірних держав, регулярно займається збиранням та розповсюдженням інформаційного матеріалу і, перебуваючи за кордоном, має відповідний паспорт або аналогічний міжнародно визнаний документ, який підтверджує, що він є кореспондентом.

СТАТТЯ II

1. Визначаючи, що професійна відповідальність кореспондентів та інформаційних агенств вимагає від них, щоб вони повідомляли факти без дискримінації та в належному зв'язку, підносячи тим самим повагу до прав людини та основних свобод, сприяючи міжнародному взаєморозумінню та співпраці і сприяючи підтримці міжнародного миру та безпеки;

беручи також до уваги, що у відповідності з професійною етикою усі кореспонденти та інформаційні агенства повинні дотримуватися звичайної практики передачі в такому ж порядку або опублікування спростувань тих інформаційних повідомлень, що передані чи опубліковані ними, які виявилися неправдивими або перекручені,

договірні держави погоджуються, що в тих випадках, коли одна з Договірних держав твердить, що інформаційні повідомлення, що можуть завдати шкоди його відносинам з іншими державами або його національному престижові та гідності, передані з однієї країни в іншу кореспондентами чи інформаційними агенствами іншої Договірної держави, або держави, що не є учасником цієї Конвенції та опубліковані або розповсюджені поза її межами, є неправдивими або перекрученими, вона має право подати свою версію фактів (що далі називається "комюніке") Договірним державам, на території яких ці повідомлення були опубліковані або розповсюджені.

Копія цього Комюніке відсилається одночасно відповідному кореспондентові або інформаційному агенству для того, щоб дати цьому кореспондентові чи інформаційному агенству можливість виправити відповідне інформаційне повідомлення.

2. Таке Комюніке може бути випущене тільки стосовно інформаційних повідомлень і не повинно містити в собі будь-яких зауважень чи висловлень думки (поглядів). Воно не повинно бути довшим, ніж це необхідно для виправлення ніби-то припущеної неточності чи викривлення, і до цього Комюніке має бути доданим буквальний текст опублікованого чи розповсюдженого повідомлення, а також докази того, що це повідомлення передано з-за кордону кореспондентом або інформаційним агенством.

СТАТТЯ III

1. У можливо короткий час і в усякому випадку протягом 5 діб від дня отримання Комюніке, переданого у відповідності з постановами ст. II, Договірна держава, що отримала таке Комюніке, повинна незалежно від зайнятої нею позиції стосовно фактів, про які йде мова:

а) передати це Комюніке кореспондентам та інформаційним агенствам, що працюють на її території, загальним порядком, встановленим для передачі повідомлень, що стосуються міжнародних питань, з метою їх опублікування, та

б) переслати вказане Комюніке головній конторі цього інформаційного агенства, кореспондент якого відповідальний за появу відповідного повідомлення, якщо ця головна контора є в межах її території.

2. Якщо якась із Договірних держав не виконує прийнятого нею на себе в силу цієї статті зобов'язання стосовно Комюніке, що надійшло від іншої Договірної держави, то остання має право застосувати принцип взаємності і вчинити таким чином з будь-яким Комюніке, пересланим їй згодом державою, яка порушила свої зобов'язання.

СТАТТЯ IV

1. Якщо якась із Договірних держав, що отримала таке Комюніке у відповідності зі ст. II, не виконує у встановлений час свого зобов'язання, передбаченого в ст. III, Договірна держава, що здійснює своє право спростування, може подати назване Комюніке Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй з додатком до нього буквального тексту опублікованого чи

розповсюдженого повідомлення, і одночасно вона повинна оповістити про цей крок державу, дії якої викликали цю скаргу, а остання може не пізніше 5 діб від дня отримання названого оповіщення подати свої міркування Генеральному секретареві, причому ці міркування повинні стосуватися виключно звинувачення в тому, що ця держава ніби не виконала зобов'язань, покладених на неї ст. III.

2. Генеральний секретар за всіх обставин повинен належним чином оприлюднити це Комюніке не пізніше 10 діб від дня його отримання, користуючись засобами інформації, що є в його розпорядженні, разом з повідомленнями та міркуваннями, поданими йому державою, дії якої викликали скаргу, якщо такі були подані.

СТАТТЯ V

Усяка розбіжність між будь-якими двома чи кількома Договірними державами відносно тлумачення чи застосування цієї Конвенції, якої не вдається усунути шляхом переговорів, передається на вирішення Міжнародного суду, якщо Договірні держави не прийдуть до згоди щодо іншого способу вирішення їх розбіжності.

СТАТТЯ VI

1. Ця Конвенція відкрита для підписання її будь-якою державою членом Організації Об'єднаних Націй, будь-якою державою, запрошеною на Конференцію Об'єднаних Націй з питань про свободу інформації, що відбулася в Женеві у 1948 році, та будь-якою іншою державою, яку Резолюцією Генеральної Асамблеї буде оголошено як таку, що має на це право.

2. Ця Конвенція підлягає ратифікації державами, що її підписали, в порядку, передбаченому їхніми законами. Ратифікаційні грамоти здаються на зберігання Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй.

СТАТТЯ VII

1. Ця Конвенція відкрита для приєднання з боку вказаних у пункті 1 статті VI держав.

2. Приєднання здійснюється здачею акту про приєднання на зберігання Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй.

СТАТТЯ VIII

Коли будь-які шість із вказаних у пункті 1 статті VI держав здадуть на зберігання свої ратифікаційні грамоти або акти про приєднання, ця Конвенція набирає сили між ними на тридцятий день після здачі на зберігання шостої ратифікаційної грамоти або акту про приєднання. Вона набирає сили стосовно кожної держави, що ратифікує Конвенцію чи приєднається до неї згодом, на тридцятий день після здачі на зберігання цієї державою ратифікаційної грамоти або акту про приєднання.

СТАТТЯ IX

Установлення цієї Конвенції мають однакове розповсюдження та застосування як на території метрополії держави, що стала учасником Конвенції, так і в усіх керованих нею чи підлеглих їй територіях, незалежно від того, є вони несамокерованими, підопічними чи колоніями.

СТАТТЯ X

Кожна Договірна держава може денонсувати цю Конвенцію шляхом сповіщення про це Генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй. Денонсація вступає в силу (набирає сили)

через шість місяців від дня отримання Генеральним секретарем Організації Об'єднаних Націй відповідного сповіщення.

СТАТТЯ XI

Дія цієї Конвенції припиняється з дня набуття сили денонсації, після якої число сторін Конвенції стає меншим шісти.

СТАТТЯ XII

1. Будь-яка Договірна держава може в будь-якій час просити про перегляд цієї Конвенції, сповістивши про це Генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй.
2. Генеральна Асамблея вирішує питання про заходи, яких вслід вжити стосовно такого прохання, у випадку якщо такі є необхідними.

СТАТТЯ XIII

Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй сповіщає вказані у пункті 1 статті VI держави:

- a) про акти підписання, ратифікації та приєднання, денонсовані у нього відповідно до статей II та III;
- b) про дату набуття сили цією Конвенцією у відповідності за статтею VIII;
- c) про денонсації, отримані відповідно до пункту 1 статті X;
- d) про анулювання у відповідності зі статтею XI;
- e) про сповіщення, отримані відповідно до статті VII.

СТАТТЯ XIV

1. Ця Конвенція, англійський, іспанський, китайський, російський та французький текст якої є автентичними, здається на зберігання до архіву Організації Об'єднаних Націй.
2. Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй розсилає завірені копії її усім державам, вказаним у пункті 1 статті VI.
3. Ця Конвенція реєструється у Секретаріаті Організації Об'єднаних Націй в день набрання чинності.